

*Kas gražu, atsilieps, kas
teisinga, nemirs, nors vandenim,
kalnais apklotum.*

Vaižgantas

PRAGIEDRULIAI

Nepriklausomas rokiškėnų laikraštis

1999 m. kovo 26 d. penktadienis. Nr. 24. (104) Kaina 0,80 Lt.

Savo namus reikia saugoti

Pirmoji spaudos konferencija Aplinkos apsaugos agentūroje

Vygandas Pranskūnas

Gamta - visų namai. Tačiau bene labiausiai šiais namais rajone rūpinasi Aplinkos apsaugos agentūros pareigūnai. Trijų inspektorių žinioje - 133 objektai, kuriuos reikia nuolat kontroliuoti, kad dėl kieno nors nepareigingumo, aplaidumo gamtai nebūtų daroma mažesnė ar didesnė žala. Apie tai ir kitus dalykus žurnalistams kalbėjo bene pirmąją spaudos konferenciją surengęs agentūros viršininkas Vidmantas BRAŽIŪNAS.

Fondo lėšos - pagal paskirtį

Viršininkas sakė, kad Lietuvai žingsniuojant Europos Sąjungos link, kasmet didėja gamtosauginiai reikalavimai visiems juridiniams ir fiziniams asmenims, užsiimantiems vienokia ar kito kio gamybine veikla. Pernai priimtas atliekų įstatymas, kuris įpareigoja įmones gamtos saugotojams pateikti išsa-

mią informaciją apie atliekų utilizavimą, įvesta metinė atliekų apskaita, iš kurios matyti, kas ir kaip tvarkosi. Rokiškėnai per metus už aplinkos teršimą sumoka apie 500 tūkst. litų į rajono gamtos fondą. V. Bražiūnas sakė, kad šį fondą tvarko rajono savivaldybė, ji tvirtina rajono tarybą. Kasmet numatoma, ką už fondo pinigų nuveikti gero. Pernai rekonstruoti Onušio ir Kriaunų gyvenviečių valymo įrenginiai, suprojektuotos Jūžintų teršalų valyklos. Dėl kalnuotos vietovės šiame miestelyje reikės pastatyti tris valymo įrenginius. Jau nupirkti reikiama įranga, o darbai bus pradėti artimiausiu metu. Iš to paties fondo lėšų valymo įrenginiai šiemet bus pastatyti Panemunėlyje. Šiek tiek pinigų skiriama leidinių prenumeratai, prevenciniam darbui su jaunaisiais gamtos namų gyventojais - moksleiviais. Žodžiu, gamtos fondo lėšos nenuplaukia kažkur į šalį, bet panaudojamos pagal paskirtį.

Nukelta į 2 psl.

Šiandien

Kalbės apie moksleivių sveikata

Vitas Žitkus

Šiandien 11 val. Rokiškio teatro rūmų salėje prasidės rajono ugdymo įstaigų darbuotojų konferencija "Moksleivių sveikatai - visų rūpestį".

Valstybinės higienos inspekcijos vaikų higienos gydytoja B. Žilėnienė skaitys paskaitą "Lietuvos moksleivių sveikata ir ugdymo įstaigų higieninė būklė", Kauno kūno kultūros instituto dėstytoja, biologijos mokslų daktarė O. Gasparkienė kalbės apie kūno kultūros pamokų organizavimą silpnesnės sveikatos moksleiviams. Kitas temas gvildins Panevėžio visuomenės sveikatos centro Rokiškio filialo direktorė I. Uginčienė, Rokiškio pirminės asmens sveikatos priežiūros centro direktorė Z. Kapušinskienė, Psichiatrijos ligoninės vaikų skyriaus vedėja R. Bandžiulienė, rajono Kūno kultūros ir sporto centro direktorius A. Kriukelis. Diskusijose dalyvaus švietimo ir mokslo viceministrė G. Paliokienė.

Konferenciją rengia rajono Švietimo tarnyba ir rajono savivaldybės gydytojas.

Žmogų, vasario mėn. redakcijai rašiusį apie "Vyturėlio" parduotuvę, maloniai prašome paskambinti telefonu 53098.

Jūs klausiate - gydytojai atsako

Ką daryti karščiuojant ir kai skauda gerklę?

Karščiavimas sergant ūmia kvėpavimo takų infekcija, angina ar gripu byloja, kad organizmas kovoja su infekcijos sukėlėjais. Tai organizmo apsauga, kurios nereikia atsisakyti. Jei gu kūno temperatūra labai aukšta (daugiau nei 39 laipsniai) ir ligonis blogai ją toleruoja, reikia pabandyti ją sumažinti bent iki 38,5. Vienu laipsniu temperatūrą gali sumažinti aviečių ar liepžiedžių arbata. Jeigu nesumažina, galima išgerti analgino, paracetamolio ar eferalgano.

Sergant išemine širdies liga, stenokardija ar patyrus miokardo infarktą, rekomenduojama išgerti tabletę aspirino, kad kraujyje nesuliptų eritrocitai. Sulipę eritrocitai suformuoja trombus, kurie užkemša širdį maitinančias kraujagysles. Sergant opalige, aspirino geriau atsisakyti, nes jis gali sukelti ligos paūmėjimą.

Dažniausiai karščiuojantį žmogų krečia šaltis, todėl jis storai apsikloja. O reikia daryti atvirkščiai, kad organizmas atiduotų savo šilumą ir tuo pačiu sumažėtų kūno temperatūra. Tik reikia vengti skersvėjų. Karščiuojant rekomenduojama kūną patrinti degtine ar actu. Jeigu visos minėtos priemonės nepadeda ir kūno temperatūra vis didėja, reikia kviesti gydytoją. Ypač tiems ligoniams, kurie anksčiau patyrė traukulius.

Mano sūnus pirmąją gripo dieną "pravaikščiojo". Bet vakare stipriai karščiuodamas jis patyrė asmenybės susidvejinimą. Buvo nelengva. Ar tokia būseną pavojinga? Ką daryti, jeigu ji pasikartos?

Asmenybės susidvejinimas išsivysto dėl virusinės infekcijos toksinės eigos. Neuroinfekcija pirmiausia pažeidžia centrinę nervų sistemą. Šiuo at-

veju ligonis neadekvačiai elgiasi, gali trūkčioti galūnės. Būtina jam nedelsiant duoti

analgino ir dimedrolio. Jeigu jo organizmas netoleruoja dimedrolio, galima duoti kitokių antihistamininių preparatų (suprastino, tavegilio, pipolfeno). Būtina skubiai kviesti "greitąją pagalbą", nes tokia infekcija gali baigtis rimtomis komplikacijomis.

Ką daryti, jeigu sergant gripu nekarščiuojama, tik labai blogai jaučiamasi?

Kai kurie žmonės, sirgdami virusinėmis infekcijomis, nekarščiuoja. Jie, kaip ir karščiuojantys ligoniai, turi gulėti lovoje, nes gali išsivystyti įvairios komplikacijos (inkstų, širdies), ypač sergant reumatu. Ūmių virusinių infekcijų sukėlėjai met suranda nizmo "silvietą". Ne-

čiuojančiam goniui paprastai skauda galvą ir sąnarius.

Šiuos simptomus sušvelnina nuskausminantis antiuždegiminis analginas. Tinka ir kiti analgetikai.

Nenorite susenti? Vartokite vitaminą D

Vitaminas D padeda organizmui įsisavinti kalcį. Apie 40 proc. pagyvenu-

sių žmonių kaulai lūžta dėl vitamino D trūkumo organizme. Mat vystanti oda net veikiama saulės spindulių nebeįstengia pagaminti pakankamai šio vitamino, senstantys inkstai nebesugeba jo paversti aktyviu.

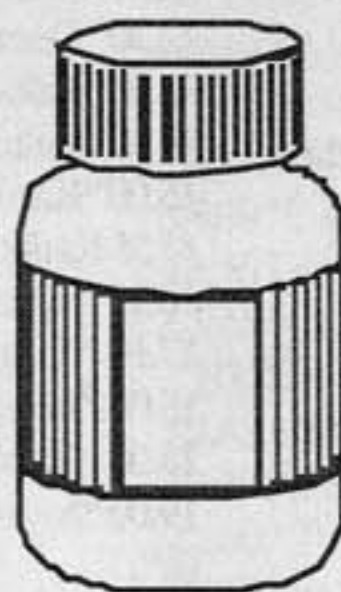
Daug vitamino D yra riebioje žuvyje (lašišoje, sardinėje), kepenyse.

Pagyvenusiesiems žmonėms, kurie mažai būna saulėje, per dieną reikia tris kartus daugiau vitamino D, negu tiems, kurie ilgai būna saulėje ir gryname ore. Tepant odą apsauginiais kremais, blogiau įsisavinamas vitaminas, todėl reikia vartoti didesnes dozes. Bet negalima perdozuoti, nes vitaminas D gana nuodingas.

Organizmas 10 - 30 proc. efektyviau įsisavina tabletes (ypač kalcio karbonato) esantį kalcį, vartojamą valgant. Vartojant šias tabletes, maždaug kas 3 mėn. reikia padaryti 1 savaitės pertrauką, kad kaulų audiniams būtų lengviau persitvarkyti. Labai didelės kalcio dozės gali sukelti vidurių užkietėjimą. Todėl šį preparatą reikia vartoti keletą kartų per dieną užgeriant dideliu kiekiu vandens. Jeigu norite, kad organizmas gerai įsisavintų kalcį, vienu metu nevartokite daugiau negu 500 - 600 mg šio preparato.

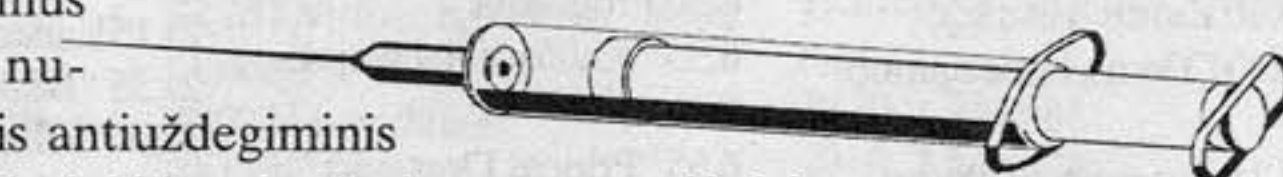
Vaikams taip pat gali stigti kalcio, ypač jeigu jie negeria pieno, bet mėgaujasi įvairiais gėrimais. Jiems tiesiog būtina gerti neriebią pieną ir valgyti jo produktus, nes tokiam amžiui organizmui kalcį geriausia pasisavinti iš maisto.

Ir suaugusiems žmonėms nebūtina

visuorganiją

karšči-

vartoti kalcio preparatų, jeigu jų organizmas pakankamai šio elemento gauna su maistu. O jeigu reikia, niekada nevēlu pradėti vartoti kalcio tabletes.

Verbų sekmadienis

Salvinija Kalpokaitė

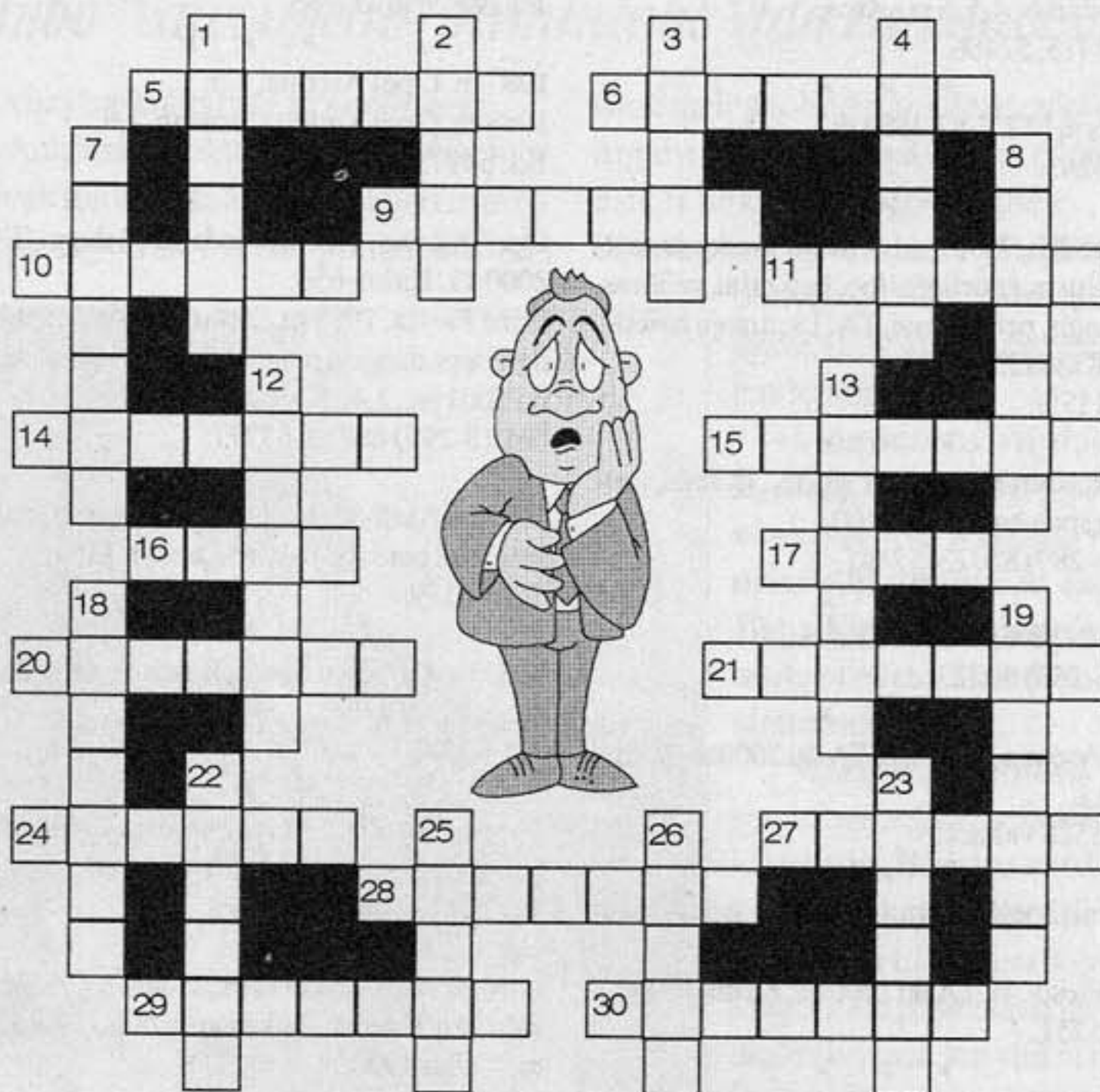
Artėja Didžioji savaitė, prasidėsianti atbundenčios gyvybės ir pirmosios žalumos apeigomis. Verbų sekmadienį bažnyčioje šventinamos kadagio, išsprogusių žilvičio, blindos, berželio šakelės. Grįžus namo, verbomis būdavo plakami namiškiai, dažniausiai vaikai. Sušerdami verba sakydavo: "Verba plaka, ne aš plaku, būk laimingas nuo visų ligų apgintas", "Verba plakė, linksmai sakė: nedėlioj Velykos". Taip buvo linkima augumo, sveikatos. Verbos šakelėmis būdavo plakami ligoniai.

Verbai priskiriama ir apsauginė galia. Verbų šakelėmis smilkdavo išgenamus gyvulius, namus per audrą, dėjo į statomo namo pamatus. Tikėta, kad verbos apsaugo namus nuo visokių negandų, todėl jas visus metus laikydavo krikštasuolės kampe, užkištas už šventų paveikslų.

Savitas liaudies kūrybos reiškiny yra Vilniaus verbos, paplitusios nuo XIX a. pradžios. Gaminamos pievų žalumynų, smilgų, varpų, lauko ir darželio gėlių. Jų meniškumą lemia augalų spalviniai deriniai, būdingi liaudies menui, natūralių ir dažytų žiedų kompozicijos, artimos tautodailės ornamentinei ritmikai. Dabar jomis puošiamos patalpos, jos dovanojamos įvairiomis progomis, kaip pagarbos mirusiems ženklas dedamos ant kapų.

Kryžiažodis

Vertikalčiai:

1. Ausimis sugaunamas oro virpėjimas.
2. Saldus valgis – kieta masė iš riebalinųjų sėklų ir pan.
3. Lygis, kuriame auga miško augalai.
4. Vertybinis popierius, duodantis dividendų.
7. Paprasti darbo žmonės.
8. Kazachijos tautos žmonės.
12. Tiesės dalis tarp jos dviejų taškų.
13. Skysčių srovė, tėkmė.
18. Dangaus kūnas, skriejantis aplink saulę.
19. Santaika.
22. Koks nors adomas daiktas, drabužis.
23. Konditerijos gaminys.
25. Nariuotakojis, darantis tinklą.
26. Jaunuolis, patarnaujantis kilmingam asmeniui.

Pastaba: raidę **ch** rašykite į vieną langelį.

Horizontalčiai:

5. Mažas dvisparnis vabzdelis.
6. Chronologinių įvykių aprašymas.
9. Labiausiai paplitęs Žemės plutos mineralas.
10. Valstybė, kurios sostinė Panama.
11. Redukcinis dalijimasis.
14. Jūrų plėšikas.
15. Sprogstamoji medžiaga.

16. Elektros varžos vienetas.

17. Kultūrinis ankštinis augalas.

20. Kalnas Graikijoje, kur gyveno dievai.

21. Anspaudas su įstaigos pavadinimu.

24. Priešakinė žmogaus galvos dalis.

27. Bežiedžių augalų dauginimosi gemalas.

28. Plaukiančio laivo išspaudžiamas vandens svoris.

29. Supilta žemių juosta.

30. Dienos pabaiga.

Sudarė Vaida Pranskūnaitė

Kryžiažodžio, spausdinto

22- mę numeriję, atsakymai:

1. Dauba 2. Varža 3. (horizontaliai) Krabas 3. (vertikalčiai) Kardas 4. Parama 5. Arnika 6. (horizontaliai) Marabu 6. (vertikalčiai) Miražas 7. Sojos 8. Pilis 9. Ažanas 10. Senatas 11. Votis 12. Ergas 13. Voratinklis 14. Kalnagubris 15. Ūkana 16. Koloritas 17. Padargas 18. Analidai 19. Dantis 20. Agaras 21. Tvirtas 22. Satinas 23. Svastika 24. Abažūras 25. Karas 26. Meras 27. Ašugas 28. Visaregis 29. Kaunas 30. Atašė 31. Daina 32. Atėnė 33. Vadas 34. Geiša 35. Sigita 36. Pelnas 37. Senega 38. Maišas.

Anekdotai

Restorane:

- Ką pageidautumėte užsisakyti?
- Iš pradžių norėčiau paskaityti meniu.

- Meniu neduodame. Norit skaityti - eikite į biblioteką!

☺ ☺ ☺

Markas Tvenas kartą vienai poniai pasakė komplimentą, kad ji labai graži.

- Gaila, kad aš to negaliu pasakyti apie tamstą, - atšovė ponia.

- O, tai nieko, - nuramino ją Tvenas. - Tamsta daryk kaip ir aš: meluok.

☺ ☺ ☺

- Vienos 200 metrų gatvės gale du šlavėjai vienu laiku pradeda šluoti: vienas per minutę nueina penkis, antras - šešis metrus. Kur juodu susitiks?

- Prie bufeto.

☺ ☺ ☺

Pamokslininkas drožia pakeltu balsu:

- Pražus visi, kurie savo žmonas muša. Jų rankos akmeniu pavirs.

Sena moterėlė atsidūsta:

- Jau ir taip užtenka mėlynių, o kas bus, kai rankos akmeniu pavirs?

☺ ☺ ☺

Šeima lanko zoologijos sodą. Mažasis Jonukas pradeda šaukti:

- Aš noriu joti ant asilo, ant asilo!..

- Petrai, - kreipiasi žmona į vyrą, - juk galėtum panešėti vaiką.

Susitikimas senose kapinėse

Stasys Varneckas

Pro dulksvą debesų šydą pažvelgė blyški mėnulio pilnatis. Senųjų Rokiškio kapinių kryžiai krūptelėjo, nudriekdami ilgus šešėlius. Šešėliai ant balto sniego krito ir nuo medžių; jie kraupiai judėjo šaltais antkapių akmenimis, ant kurių pūga žėrė aštrų sniegą.

Staiga vienas antkapis atgijo. Iš pradžių kilstelėjo dešinysis

jo kampas,

po to ir

v i s a s

kraštas. Pro at-

sidariusį plyšį pasirodė kaulėta ranka, paskui ir galva su išsidraikiusiu kuokštu plaukų. Giliose akiduobėse švietė žalsvi fosforiniai žiburėliai.

Sunkiai stenėdamas, švogždamas zombis pagaliau išsiropštė iš duobės ir išsitiesė visu ūgiu - kažkada jo būta augalo to vyro. Braškindamas sustingusius sąnarius, zombis nubrido per purų sniegą.

- Kas tu? - staiga pasigirdo balsas.

Balsas buvo duslus, tarsi sklįstų iš po žemės.

Iš tikrųjų taip ir buvo. Iš kapo lindo dar vienas zombis.

- Kas tu? - pakartojo balsas. - Anksčiau tavęs čia lyg ir nemačiau.

- Aš? Aš toks pats zombis, kaip ir tu. Tik šviežias.

- Kaip čia patekai? Dar toks jaunas...

- Ech, brolau, neklausinėk. Verslininkas buvau, turgaus prekiautojas. Mano koligos neseniai Vilniuje, prie Seimo rūmų badavo. Iš pradžių man sekėsi neblogai, bet ilgainiui Vagnorius tokiais mokesčiais apkrovė, kad liko tik dvi išeitys: stačia galva iš penkto aukšto arba pasikarti.

- Ir tu...

- Aš pasikoriau... Trys našlaičiai liko... Gaila. Bet jie dabar socialiai rem-

tini, pašalpas gauna. Nors tiek laimėjau pasikardamas... O tu kas? Susipažinkime.

- Aš buvęs ūkininkas. Dešimt hektarų paveldėjau. Sakau, prasigyvensiu, žmogumi tapsiu. Pernai užauginau hektarą linų - iš Panemunėlio pinigų ir šiandien tebelaukiu... Bekonų niekas neperka... Karvė krito... Bankas paskolos pareikalavo... Nuėjau į daržinę ir pasikabiniau ant balkio.

- Be reikalo. Dabar, girdėjau, ir kuro akcizų žada kompensuoti.

- Pasenusios tavo žinios. Lietuvių žemėje krizė, net Vagnorius atsistatydinti ketino... Kas besuks galvą dėl kažkokių akcizų...

- Čia tu tikrą tiesą sakai. Greitai ir virvės pasikarti nebebus. Mes laiku sušpėjome.

- Aš tave kažkur esu matęs. Kai gyvi buvome. Ar tik ne Baltijos kely?

- Buvau, kaip nebūsi! Ir tu man kažkur matytas. Turbūt rankomis buvome susikibę.

Dar ilgai šnekučiavosi zombiai, bet ir maloniausiems pokalbiams ateina galas. Mėnulį vėl uždengė tamsūs debesys.

- Grįžtu, - pasakė zombis, tas, kuris pirmasis ropštėsi iš kapo. - Pramankštinau kojas, gryo oro įkvėpiau. Nuobodu ten gulėti. O tu kur?

- Aš dar pasivaikščiosiu. Nueisiu skersai gatvės, gal šviežio kaukolinio atvežė. Zombiai geria tik kaukolinį. Arba kaukolinį geria tik zombiai. O gal kartu eime? Paskui dar pasišnekučiuosime, gal domino su kurmiais sukirsime. Vis greičiau laikas pralinks.

Ir abu zombiai šviežiu sniegu nubrido į kitą gatvės pusę, kur švietė blausus "taško" žiburėlis.

Iš tikrų nutikimų serijos

PRAGIEDRULIAI

Mūsų adresas:

Nepriklausomybės a. 22
4820 Rokiškis

Tel./Faks. 5 13 54

e-mail: pragiedruliai
@post.omnitel.net

Leidėjas UAB
"Rokiškio pragiedruliai"
Indeksas 424
2 spaudos lankai.

Laikraštis leidžiamas
trečiadieniais ir
penktadieniais

Tiražas 6025 egz.

Redaktorius
Vygandas Pranskūnas
Redaktoriaus pavaduotoja
Rasa Čižauskienė Tel. 51354
Korespondentas
Stanislovas Varneckas Tel. 51354
Buhalterė
Antanina Šapranauskienė Tel. 51354
Leidybos centras:
Jolita Kaškevičienė,
Giedrius Šimėnas Tel. 51354

Rankraščiai negražinami
Redakcija už reklamos ir
skelbimų turinį neatsako
Skelbimai ir prenumerata
redakcijoje priimami
darbo dienomis

Prenumeratos kaina:
1 mėn.- 6 Lt;
3 mėn.- 18 Lt;
6 mėn.- 36 Lt.

Savo namus reikia saugoti

Atkelta iš 1 psl.

Didžiausi teršėjai - sūrių gamintojai

Daugiausiai teršalų į aplinką išleidžia AB "Rokiškio sūris". Šiuo metu įmonė sudarė sutartį su viena danų firma, dedamos pastangos, kad tų atliekų beveik neliktų. Tai, žinoma, bus ne vienerių metų darbas. Išrūgomis užpilti kone visi karjerai, Čelkių durpyne aikštelė pieno atliekomis iki šio rudens irgi bus užpilta. Šiemet įmonė turi suprojektuoti savo valymo įrenginius ir kažkiek išvalytus teršalus išleisti į "Aukštaitijos vandenų" įrenginius arba pasistatyti tokius, kad visiškai išvalytus teršalus galima būtų išleisti tiesiog į lietaus kanalizaciją.

Obelių spirito varyklos atliekos naudojamos kaip organinės trąšos, o štai AB "Obelių aliejus" 1997 metais buvo sudaręs

sieros oksidų - labai kenksmingo teršalo. Kaip pavyzdį V. Bražiūnas nurodė Rokiškio katilinės, esančios netoli Ažuolų gatvės, poveikį medžiams - kasmet tenka nupjauti po vieną nudžiūvusį ažuolą.

Didžiausias Rokiškio miesto baubas buvo "Aukštaitijos kelių" asfaltbetonio gamykla. Šiuo metu ji priklauso AB "Panevėžio regiono keliai" Rokiškio kelių tarnybai. Dabar ta gamykla kūrenama ekologiškai švarių kuru - dujomis. Sieros oksidų į atmosferą nebepakliūva. Bajorų katilinėje vietoj mazuto naudojamos medžio pjuvenos, tokį pat kurą degina AB "Rokiškio mašinų gamykla". Tai, galima sakyti, dviguba nauda, nes ir pro kaminius mažiau išrūksta nuodų, ir pjuvenomis nebeteršiami miškai ar kitos vietos. Tiesa, aplinkai dar labai kenkia Konstantinavos katilinė, kūrenama skystu kuru. Katilinėje stovi pasenę katilai. Manoma, kad šiemet ji bus rekonstruota, pradėta naudoti dujas.

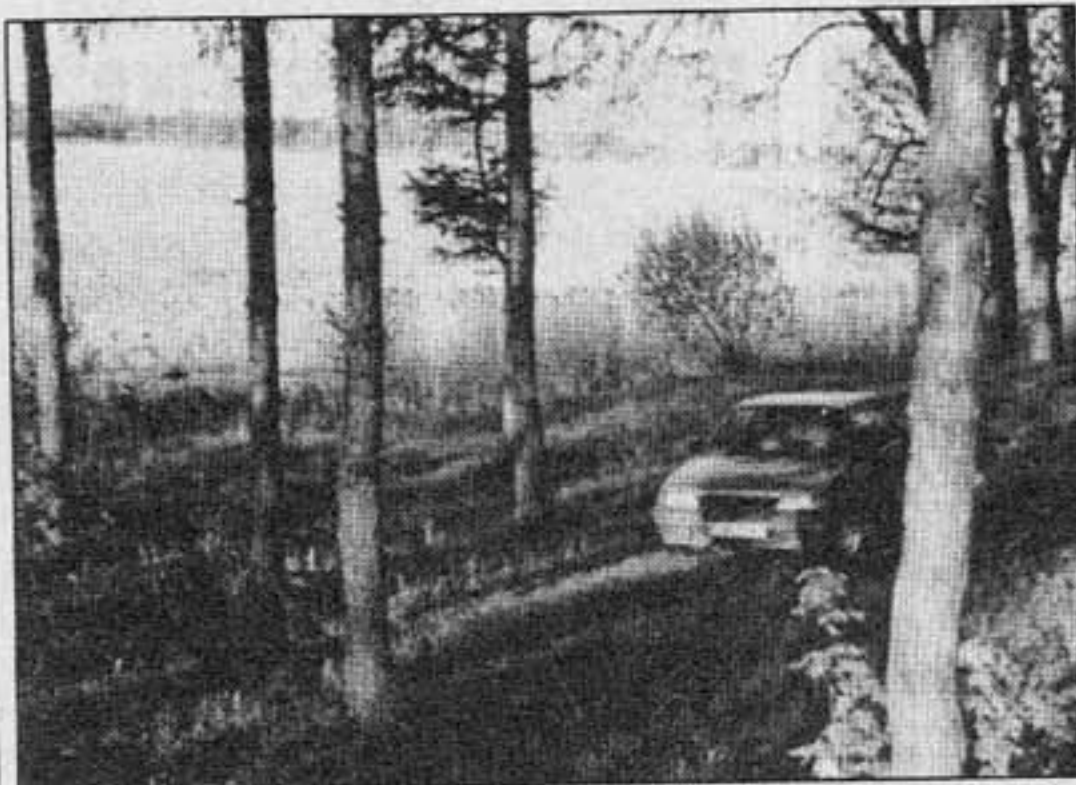
Iš bado ir simazinas gardus...

V. Bražiūnas sakė, kad rajone saugoma 36800 kg neidentifikuotų, sumaišytų, uždraustų naudoti pesticidų. 1998 metais ant dirvonuojančių laukų išpurkšta 2 tonos atpažintų chemikalų. Pesticidai laikomi 11 - koje sandėlių. Du sandėlius nuomoja rajono savivaldybė. Pernai į vieną tokių sandėlių Kalviuose du kartus buvo įsibrovę vagys. Iš viso per metus uždraustų chemikalų,

kurių niekur negalima naudoti, pavogta 1299 kg. Kur jie dingo, neaišku. Gal visus žiurkės prarijo? Agentūros viršininkas prisiminė, kaip viename sandėlyje aptiko simazino prisidusią žiurkių: "Net žandai jų mėlyni buvo, ir nieko gyvos, neišgriuvę..."

Tai, suprantama, ne palyginimas, kad ir žmogus, nesaugodamas gamtos - savo namų, - gali išgyventi bet kokiomis sąlygomis.

Autoriaus nuotraukos

Sie poilsiautojai, automobilį pasistatę ežero apsaugos zonoje, apie savo netinkamą elgesį turbūt negalvojo.

sutartį su viena Kaliningrado gamykla, kuri atliekas išsiveždavo. Dabar sutartis dėl prastos kaliningradiečių ekonominės padėties nutraukta. Riebalinių atliekų nėra kur dėti, įmonės saugykla beveik pilna. Laukams tręšti tos atliekos netinka. Kur jas įmonė išveš, kol kas neaišku.

Kasmet - po vieną ažuolą

Rajone yra kelios katilinės, pagrindinė - Rokiškyje, kuri per metus į atmosferą išmeta apie 800 tonų teršalų. Tačiau daugiausia nuodų į orą paskleidžia transporto priemonės - 60 proc. Visos rajono katilinės - 38 proc., o pramonės įmonės, kurių dauguma, išskyrus AB "Rokiškio sūris", merdė tik 2 proc. Pagrindinis dėmesys sutelktas veikiančių pramonės įmonių gamybai tobulinti, kad į atmosferą pakliūtų kuo mažiau

V. Bražiūnas daugiausia kalbėjo apie gamtos niokotojus.

RAJONE:

99 ežerai, 62 tvenkiniai. Apie 70 proc. ežerų nuomojami. Nuomotojai ežerus tvarko, veisia žuvis, prižiūri pakrantes. Su tais, kurie panašių darbų neatlieka, sutartys gali būti nutrauktos.

☞ ☞ ☞

18 medžiotojų būrelių, apie 600 medžiotojų. Pernai kone visiems medžioti sekėsi neblogai. Pavyko nušauti 5 vilkus.

☞ ☞ ☞

170 inventorizuotų žvyro, smėlio ir durpių karjerų. Valstybės balanse - 11 karjerų, iš jų 5 eksploatuojami. Iki šių metų pradžios iš melioracijai skirtų lėšų rekultivuoti 6 karjerai, iš gamtos fondo lėšų - 5, AB "Rokiškio sūris" rekultivavo Buteikių karjerą.

☞ ☞ ☞

19 sąvartynų, į kuriuos vežamos įvairios atliekos. Įteisinti 2 sąvartynai: Juodupės ir Ruzgų (pakeliui į Lukštus). Šis jau baigiamas pripildyti. Numatyta šiuolaikinius reikalavimus atitinkantį sąvartyną įrengti ties Kuosių kaimu, 9 km nuo miesto.

☞ ☞ ☞

5 draustiniai, Sartų regioninis parkas. Parke 99 hektarus užima rezervatas, kur visus "savo reikalus" tvarko pati gamta.

☞ ☞ ☞

Pernai nubausta 80 atmosferos (iš jų 57 transporto priemonių vairuotojai), 47 vandens teršėjai, išaiškinti 37 kraštovaizdžio pažeidėjai. Sulaikyti 66 brakonieria-vė žvejai ir 27 medžiotojai.

Sąvartynas.

Ivykius Obeliuose ir Rokiškyje gaubia paslapties skraistė

Vygandas Pranskūnas

Nuo kovo 22 iki 24 dienos policijos pareigūnai nubaudė 9 neblaivius piliečius, pasirodžiusius viešose vietose, registravo 1 smulkų grobimą, 3 asmeninio turto vagystes.

Išaiškinti 5 kelių eismo taisyklių pažeidėjai, vienas iš jų transporto priemonę vairavo neblaivus.

Kovo 22 d.

Gautas UAB "Alreta" direktorės pareiškimas, kad pagal 1998 09 08 sutartį su individualia I.D. įmone, esančia Alytuje, UAB šiai įmonei pateikė juvelyrinių gaminių už 16428 litus. Kadangi per mėnesį I.D. už gaminius neatsiskaitė, dalis prekių buvo atsiimta. Tačiau I.D. kitą dalį gaminių – už 2617, 65 Lt – pardavė, o pinigų negrąžino.

✖ ✖ ✖

Rokiškio gyventoja pranešė, jog jos miške Dagilių kaime nupjauti ir pavogti 45 įvairaus skersmens beržai. Įtariamasis nustatytas.

✖ ✖ ✖

Rokiškio Nepriklausomybės aikštėje gyvenantis D.K. informavo, jog apie 21 val. iš jo automobilio "Volkswagen Passat", stovėjusio Taikos gatvėje, dingo kompaktinis grotuvas "Panasonic". Nuostolis 600 Lt.

✖ ✖ ✖

Bučiuų kaime, L.R. namuose, rastas J.Š. lavonas be išorinių smurto žymių.

Kovo 23 d.

Gautas AB "Penevėžio regiono keliai" Rokiškio kelių tarnybos viršininko pareiškimas, kad naktį iš jo stalių dirbtuvių Jūžintų gatvėje dinga elektrinis tepalo radiatorius. Žala 412 Lt.

✖ ✖ ✖

Apie 11 val. į Rokiškio ligoninę kreipėsi S.S. iš Juodupės dėl galvos sužalojimo. Žmogus sakė, kad traumą patyrė Juodupėje.

✖ ✖ ✖

Apie 7 val. Rokiškio Vytauto gatvės autobusų stotelėje "Ligoninė" rastas gulintis P.Lapašinskas. Nuvežus jį į ligoninę paaiškėjo, kad piliečiui sutrenktos smegenys, lūžęs dešinės kojos čiurnos sąnaris, išnerta pėda, nubrozdintas kūnas. Pirminės gydytojų apžiūros duomenimis, žmogus galėjo būti partrenktas automobilio.

Ši įvyki paprašėme pakomentuoti rajono Kelių policijos vyresnįjį inspektorių Arvydą GRUNDĄ.

- P.Lapašinskas, dirbantis UAB "Aukštaitijos vandenys" Rokiškio ceche, rastas ant suolelio prie Psichiatrijos ligoninės. Žmogus buvo girtas. Kone visą kovo 23 dieną Tardymo poskyrio ir mūsų pareigūnai bandė išsiaiškinti, kaip žmogus sužalojo ar buvo sužalotas, - pasakojo A.Grunda. - Tačiau pats P.Lapašinskas šneka labai nenoriai. Jis sakė tik tiek, jog pernakt gulėjo ant to suolelio, net koja nušalusi. Be to, nurodė pilietį, su kuriuo girtuokliavo. Šis sakė to žmogaus akyse neregėjęs. Tardytojai iki šiol bando išsiaiškinti P.Lapašinsko "gastrolių" maršrutą. Ar jis buvo sužalotas, kol kas neaišku.

Beje, paslapties skraistė tebedengia kovo 19 – osios autoavariją Obeliuose, kai mašinos partrenktas žmogus mirė ligoninėje. Labai laukiame ir vieną, ir kitą įvykių mačiusiųjų informacijos bet kuriuo policijos telefonu.

Beje, paslapties skraistė tebedengia kovo 19 – osios autoavariją Obeliuose, kai mašinos partrenktas žmogus mirė ligoninėje. Labai laukiame ir vieną, ir kitą įvykių mačiusiųjų informacijos bet kuriuo policijos telefonu.

Šiandien

Žemės gaublys atkeliauja į Rokiškį

Ernestas Čizinauskas

Tęsiasi renginiai Pasaulinei žemės dienai pažymėti. Šiandien 17 val. milžiniškas žemės gaublys, beveik prieš savaitę pradėjęs kelionę Vilniuje, iškilmingai bus pasitiktas prie rajono savivaldybės.

Susirinkusieji ant jo galės parašyti savo sveikinimus ir linkėjimus. Po to savivaldybės pirmo aukšto salėje bus skaitoma paskaita "Ką aš galiu padaryti Žemės labui", vyks diskusija gamtos apsaugos temomis.

Kitą dieną Žemės gaublys pasieks Uteną.

Naujas valdybos narys

Vitas Žitkus

Rajono tarybos posėdyje buvo sprendžiama, kas galėtų užimti laisvą vietą rajono valdyboje. Ji, kaip žinote, atsirado po to, kai rajono mero postą paliko Vytautas Masiulis.

Balsų persvara rajono valdybos nariu išrinktas Politinių kalinių ir tremtinių sąjungos narys, Rokiškio krašto muziejaus direktorės pavaduotojas Algimantas Kazulėnas.

A.Kazulėnas

Savo problemas aptars karo veteranai

Kovo 31 dieną, trečiadienį, 11 val. savivaldybės rūmų 1-ojo aukšto salėje įvyks Antrojo pasaulinio karo antihitlerinės koalicijos dalyvių rajono organizacijos ataskaitinis susirinkimas.

Ta proga mūsų korespondentas Ernestas Čizinauskas kalbėjosi su šios organizacijos rajono tarybos pirmininku Henriku KRIVICKU.

- Kiek šiuo metu jūsų organizacijoje narių?

- Dar pernai joje buvo 196. Dabar liko 153 karo veteranai, partizanai, buvę ryšininkai. Iš jų net 60 neįgalių žmonių. Jauniausi skaičiuoja jau aštuntą dešimtį. Balandžio 9 dieną pasveikinsime Juodupėje gyvenančią Teresę Bagdonienę 100-ojo gimtadienio proga...

- Ataskaitinis susirinkimas – savotiškas veiklos rezultatų aptarimas, proga panagrinėti išskylančias problemas.

- Kovo 25 dieną Vilniuje dalyvausiu (kalbėjomės prieš šią datą – aut.) Antrojo pasaulinio karo antihitlerinės koalicijos miestų ir rajonų tarybų pirmininkų pasitarime. Kiek žinau, į jį pakviestas Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis, kiti aukšti valdžios pareigūnai, Seimo nariai. Mus labai nudžiugino, kai ponas V. Landsbergis, lankydamasis Rusijoje, prie paminklo žuvusiems Lietuviškosios 16-osios divizijos kariams atminti padėjo gėlių, šiltai atsiliepė apie lietuvių dalyvavimą kovoje su Hitlerio kariauna. Deja, pačioje Lietuvoje dažnai juntame skriaudą – mažinamos pensijos, naikinamos kitos

socialinės garantijos, žmonės kartais net užgauliojami. Apie visa tai kalbėsime ir mūsų rajono organizacijos ataskaitiniame susirinkime.

- Koks mūsų rajono valdžios dėmesys jūsų organizacijos nariams?

- Galiu tik pasidžiaugti, kad tiek buvęs, tiek dabartinis rajono meras į mūsų pageidavimus ir prašymus atsižvelgia geranoriškai, pagal galimybes padeda ir kiti valdininkai. Savivaldybė skyrė 3 tūkstančius litų kapinėms tvarkyti, ūkinei veiklai, pagelbėja transportu. Gruodžio g. 37 (buvusioje "Sodroje") gavome patalpas. Mes, tarybos nariai, čia renkames kiekvieną antradienį nuo 8 iki 13 val. Tuo pat metu laukiame ir kitų mūsų organizacijos narių.

Vaikai ruošiasi šventėms

Algis Čizas

Su nekantrumu artėjančių šv. Velykų laukia Obelių vaikų globos namų 111 auklėtinių. Dešimtyje šeimynų bus marginami ir dažomi kiaušiniai, vaikai pasipuoš

patalpas, Velykų rytą dalyvaus šv. Mišiose, šeimninės numačiusios jiems paruošti skanių patiekalų.

- Apie 70 vaikų turi nuoširdžius ir rūpestingus globėjus. Į ūkininkų Zizų šeimą, gyvenančią Kriaunų seniūnijos Dagilių kai-

me, išvyks Eglė ir Augustas. Auklėtinė Rimutė jau dabar galvoja apie Velykų atostogas, kurias praleis pas rokiškietę Eleną Čelkytę. Sigita savaitę svečiuosis obeliečių Krikščiukaičių šeimoje. Vaikus į šeimas taip pat pasikvies panevėžiečiai, kupiškėnai, biržiečiai, kitų rajonų gyventojai, - sakė Obelių vaikų globos namų direktorius Romas Kundelis.

Sportas

Vygandas Pranskūnas

Apskrities pirmenybėse – treči

Rokiškio sporto mokykloje buvo surengtas Panevėžio apskrities vyrų krepšinio pirmenybių finalinis turnyras, kuriame dalyvavo keturios komandos: Biržų "Naftotiekis", "Rokiškio sūris", Panevėžio "Aukštaitijos statyba" bei Panevėžio V. Variakojo sporto mokykla.

Dėl pirmos – antros vietos susitiko "Naftotiekis" ir V. Variakojo mokyklos penketukai. Taiklesni buvo biržiečiai, kurie ir tapo apskrities pirmenybių nugalėtojais. Rokiškėnai, nugalėję "Aukštaitijos statybą", užėmė trečią vietą.

Iš viso pirmenybėse dalyvavo 11 komandų.

Ir sambo, ir dziudo

Šiauliuose vyko Lietuvos sambo imtynių čempionatas. Į jį Lietuvos sambo federacijos prezidentas, mūsų kraštiečiai Pranciškus Eigminas išbandyti jėgas pakvietė

Rokiškio sporto mokyklos dziudo imtynininkes. Jos ant tatamio kovojo sėkmingai.

Tarp suaugusiųjų dziudo trenerė Gita Čičienė svorio kategorijoje iki 52 kg užėmė antoną vietą. Jaunių grupėje Vaida Bunevičiūtė (iki 48 kg) buvo trečia. Tokią pat vietą tarp jaunimo iškovojo Ieva Čirūnaitė (iki 68 kg).

Rinktinėje – du rokiškėnai

Rumunijoje vyko Europos jaunių (iki 18 m.) pirmojo diviziono, anksčiau vadintos C grupės, ledo ritulio čempionatas. Lietuvos rinktinės sudėtyje žaidė ir juodupietis Dągirdas Gričius, o antruoju rinktinės treneriu buvo pakviestas Rokiškio sporto mokyklos treneris Genadijus Fitingovas.

Čempionatą laimėjo latviai, antroje vietoje liko slovėnai. Lietuvos rinktinė, rezultatu 10:1 nugalėjusi estus, iškovojo trečiąją vietą. Ji buvo apdovanota bronzos medaliais.

Dešimti

Pasibaigė Lietuvos vyrų krepšinio B lygos pirmenybės, kuriose šiemet dalyvavo 16 komandų. Lemiamose rungtynėse dėl 9-10 vietų "Rokiškio sūris" penketukas pralaimėjo Kauno "Politechnikai".

Mums rašo

Srutos liejasi laisvai

Ona Variakojienė

Rokiškis niekada negalėjo pasigirti vandens telkinių gausa. Nebent šį pavasarį, kai telkšo didžiulės balos Nepriklausomybės aikštėje ir kitose duobėtose miesto gatvėse.

Vienintelis Laukupės upelis, tekantis per miestą, kiek smagiau ima sroventi rudenį ir pavasarį. Tačiau jo vandens žmonės irgi netausoja. Štai ir šiuo metu ties pieva, esančia šalia Vytauto gatvės, upelis užterštas visokiomis buitinėmis atliekomis, kai kurių namų gyventojai ant kranto net tvartelius susirentė, todėl srutos grioveliais liejasi į upės vagą. Per žiemą išradingesni sugebėjo net mėslą per tris metrus nuo Laukupės susikrauti. Panašus vaizdas iki senųjų miesto kapinių.

Nejaugi to nepastebi aplinkos apsaugos darbuotojai?

"Rašydama išreiškiu save"

Pokalbis su rajono literatų klubo "Vaivorykštė" pirmininke Vida Papaurėliene.

Salvinija Kalpokaitė

- Papasakokite apie klubo veiklą.

- 1986 – aisiais rajono literatai ir eiliuotojai susibūrė į šį klubą, besiglaudžiantį po Viešosios bibliotekos sparnu. Literatų susitikimai, naujos kūrybos pristatymas, be abejonės, nuskaidrina mūsų dienas, kurios sušvinta gimtojo žodžio spalvomis miniatiūrose ir eilėraščiuose, apsakymuose, humoreskose, prisiminimuose. Ypač šie susibūrimai svarbūs tiems, kurie jau nedalyvauja aktyvioje profesinėje veikloje. Vienas kitas literatas yra išleidęs savo kūrybos rinkinį, tačiau turime gražią svajonę – išleisti "Vaivorykštės" klubo narių kūrybos almanachą, skirtą miesto jubiliejui.

- Kas paskatino rašyti? Iš kur šis polinkis?

- Paprasčiausius moralės ir etikos pradmenis gavau savo tėvų namuose (mama taip pat buvusi pedagogė). Reiklus tėvų žvilgsnis ir mokymas vertinti supantį pasaulį jau nuo mažens skatino mane labai atsakingai žiūrėti į savo veiksmus, žodžius, elgesį, rinktis draugus, planuoti laiką, mokėti ieškoti ir rasti. Už tai Jiems esu dėkinga. Matyt, ir polinkį kurti iš ten atsinešiau.

Kuriantis žmogus visomis ląstelėmis turi jausti gyvenimą, įsiklausyti į jo sukrėtimus.

Man kiekvieno eilėraščio gimimas – tartum naujas praregėjimas, šauksmas, į kurį negali neatsiliepti. Ėjimas į eilėrašį kartais būna ilgas, skausmingas, kartais emocinis sprogimas įvyksta staiga – net pati tuo netikiu.

Aš negaliu atsakyti, kodėl rašau, matyt, taip suvokiu erdvę ir laiką pasauli, taip išreiškiu save.

- Gal galėtumėte paminėti rašytojus, kurie Jums yra autoritetai, ku-

rių kūrybą mėgstate ir vertinate?

- Aukštiniu Justiną Marcinkevičių. Jam Dievas leido pasakyti, atskleisti mums tikrąsias gyvenimo tiesas, prakalbinti tau-

tos atmintį, pakviesti skaitytoją grožėtis, didžiulius mūsų istorinėmis asmenybėmis. Jo poezijoje, publicistikoje aš regiu visą mūsų Lietuvą.

Kai būna sunku, dažniausiai atsiverčiu J. Degutytės "Atsakymus", J. Mačiukevičiaus knygą "Laiškai mirusiai motinai". Reikia semtis tvirtybės...

- Koks, Jūsų manymu, šiais, kompiuterių ir komunikacijų, laikais yra literatūros tikslas?

- Literatūra negali prarasti savo paskirties ir funkcijų, nes ji – estetinio, dvasinio išgyvenimo sritis, kultūros ženklas. Eidami į literatūrą kaip į visumą, mes žvelgiame į pasaulį, gyvenimą, save. Juk literatūros kūriniai padėjo ir padeda suprasti, kad tik MEILĖ gali išgelbėti pasaulį...

- Gerbiama Vida, ką Jūs labiausiai mėgstate?

- Mėgstu poeziją, operą. Nepraleidžiu progos ją pamatyti. Tą pačią galiu žiūrėti net kelis kartus. Iškilminga gamtos tyla

skolino ir skolina man neišsenkančius atgaivos bei susimąstymo pojūčius. Ir esu, ir lieku visada jos gelmėje... Labiausiai savo gyvenime myliu jūrą – jos platybes, erdvę, nenusakomą ilgesį, šauksmą kažko amžino ir neaprepiamo...

- Mėgstate rašyti, dainuoti, daug laiko, energijos, žinių skiriate darbui, esate nuostabi žmona ir mama. Jūsų, Vida, nuomone, kokia moters vieta šiandieninėje visuomenėje?

- Kiekviena moteris savo gyvenimą organizuoja, susitvarko savaip. Bendro vardiklio, manau, nesurastume. Aišku, kol vaikai maži, daugiau laiko tiesiog būtina praleisti su jais. Kai ateina branda, kai vaikai išeina iš namų, moteris, galvoju, turi gyventi sau. Ji neturėtų užsida-ryti tik šeimos rate. Kai šeimoje harmonija, vyras visada supras, ko reikia jo moters sėlai, dvasinei būsenai.

Aš seniai žinau, kad žmogaus laisvė – jo paties suvoktas būtinumas. Esu laisva, rinkdamasi savo veiklos pobūdį. Mano gyvenimo pulsas apibrėžia pasirinktų interesų sritis.

Kiekvienai moteriai reikia nueiti į teatrą, parodos atidarymą, į kirpyklą, reikia rasti laiko paskaityti knygą, susitikti su drauge. Nepritariu tai praktikai, kai močiutės savo ar ne savo noru "tampa" vaikaičių ar net provaikaičių auklėmis.

- Darbas, poezija Jums - viskas. Tiesa?

- Darbas man reiškia labai daug. Dažniausiai diena prasideda ir baigiasi mintimis apie darbą. O pedagogo profesija reikalauja ir meilės, ir kantrybės, ir pasiaukojimo, ir atsakomybės, ir atlaidumo... Vis dėlto kitur savęs neišsivaizduoju. Nerašyti taip pat negaliu. Kaip ir nedainuoti. Tam yra ilgi vakarai, nemigo naktys...

- Ačiū už pokalbį.

Vida Papaurėlienė

Prisiminimas

Saulėlydžio vynas virš jūros...
Regėjai? Leisk prisiglausti prie bangos,
Pabirt purslais su šaltu vėju
Ir tiltą praust be atvangos.

Artumo trupinių? Ir tų neliko.
Išbarstė vėjas. Paukščiai išlesiojo.
Paklydusios žuvėdros žaibas tyko
Ir velias jūržolės po kojų.

Pusiaukelio vėsoj
Sutilpo vasara į vaiko juoką,
Sutilpo į saulėtekį, į vakarą,
Į žaibo blyksnį, į vidudienį,
Į trumpalaikę dangaus ašarą.

Laiminga grįšiu vėl iš jūros.
Tau Žilvino linkėjimų parnešiu.
Pusiaukelio vėsoj sustojus
Žinau, vėl tylų džiaugsmą rasiu.

Bučiuoja jūra...
Dieve, kokia laimė!
Keisti tie bučiniai –
Jie sūrūs.
O pasislėpt nuo jų
Nemoku.
Tik bangos,
Žalios bangos gūra.

Apsvaigti lemta...
Netikėjau ---
Ir tu apsvaik
Nuo bučinių ---
Kvatoja jūra.
Sūrų lašą
Ir tau
Parnešti
Ketinu.

Mingaila Rastenis

Nepažinau aš prosenio Blažiejaus
Ir prosenės Marcelės veido nemačiau,
Tačiau žinau – jie arė, sėjo ir akėjo,
Jų gyvą dvasią ligi šiol jaučiu.

Gera prisimenu senelę ir senelį,
Jaučiu ir dūmus degančių namų,
Prisimenu ir šulinį prie kelio,
Ir aimanas dėl mirusių sūnų.

Prisimenu – sukirto tėvas trobą
Iš rąstų. Buvo taip jauku,
Kai motinai jis naują namą rodė,
Per slenkstį keldamas mažus vaikus.

Dabar jau brolių vaikų per slenkstį ritas
Vandens gėlumo iš paversmių paragaut.
Taip dieną keičia vakaras, o naktį – rytas.
Nebegali visų minčių sugaut.

Todėl dėkoju proseniui Blažiejui
Ir prosenės aš atminčiai lenkiuos
Už tai, kad arė, sėjo ir akėjo,
Už tai, kad gera tėviškės laukuos.

Valentina Četkauskaitė – Barauskienė

Sutiksiu kaip Solveiga...

Obolmušius į Grižulo ratus pakinkęs
Nepermaldaus laikas visagalį
Išskausmo virpančią, maldaujančią grąžinti
Išsivežę jaunystę baugščiąją bedalę.

Be šilko rūbų, o graži be grimo,
Be aukso žiedo ir vainiko rožių,
Laisva kaip stima ežerų gimtinės,
Kaip devynbalsė paukštė ji atrodė.

Viena žvaigždė nuskilo nuo žvilgiųjų ratų.
Ji krito... krito ir širdin pataikė...
Todėl nepamirštu Jo šitiek metų,
Nors galvą šarmos sidabru nuglaistė.

Kai krinta žvaigždės – pildosi troškimai,
O ši užgavo man sudėtą eilę...
Todėl tikiu, kad rasiu Jį už mylių,
Sutiksiu kaip Solveiga pirmą meilę.

Irena Varnienė

Motinai

Per gyvenimą
Tarsi per klaidų mišką
Nuo vaikystės
Iki pat rudens.
Tu vedi vaikus budriai už rankos,
Kad tik nepaslystų,
Neužkliūtų už akmens...
Tu nesenkanti versmė kantrybės,
Meilės ir gerumo sklidina.
Saugai namų židinių,
Ugnelę kurstai...
Ir sugrįžtant lauki,
Nes esi mama...

Reda Kiselytė

Miniatiūros

Didybės karūna

Žmogau, nesibjaurėk po mėšlą rėp-
liojančiu vabalu. Jo vieta tik ten. Šian-
dien tu vaikštai iškėlęs galvą, didžiuo-
jiesi idėjomis, darbais, "šilta kėde", no-
ri būti protingesnis nei esi. Deja, deja...
Valgai tą pačią duoną, kurią tręšiam tu,
kur ką tik rėpliojo vabalas. Ir tau, ir ant-
ram, ir trečiam skambins tie patys var-
pai, gaus tie patys vargonai. Tik nežinia
kada.

Žmogau, nesibjaurėk menku vabalu,
menkas ir tu! Nuėmus tą didybės karū-
ną, esi laikinas keleivis. Paklausk, dun-
da traukinys. Jis gali būti tavo...

Atsipeikėjau

Mano mokytoja dažnai sakydavo:

- Vaikai, liaudies išmintis šimtus kartų
patikrinta.

Kol gyvenimas nebuvo atsukęs savo ra-
gų, į šią tiesą nesigilinau. Nekreipiau dė-
mesio ir į tai, kad grūdus reikia atskirti
nuo pelų. Žinoma, turėjau supratimą, kad
neišvalyti grūdai gali sukaisti, kad piktžolė-
mės užtersime laukus, bet šiandien ne
apie tai...

Pasėmiau rėtį grūdų su pelais. Pirmas
sis vėjo gūsis bloškė į akis šiukšles. Dau-
gybė dulkių nusėdo ant mano batų, kitos
nuskriejo toli, toli...

Pramerkiau akis. Nuo saulės rėtyje
blizgėjo švarutėliai grūdai. Nesuprantu,
kodėl tiek metų į aruodą aš supildavau
grūdus kartu su pelais? Dabar vėl prisi-
menu mokytoją. Žmogus gyvena, moko-
si ir...

Šiandien mano saujoje tik grūdai, be pe-
lų...